

חינוך לחיים

פרשת קרח

"והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים" - ויצא משה את כל המטת

ראיתי דבר יפה בבעל הטורים שמסביר מדוע כתוב "מטת" בכתוב חסר שמשמע לשון יחיד רק מטה אחד הרי היו 12 מטות?

ואומר שפעמיים כתוב בתורה "מטותם" א. כשאהרן השליך את מטהו לפני פרעה ונהפך לנחש. ב. כאן בפרשתנו. וכמו ששם נאמר "ויבלע מטה אהרן את מטותם" כך כאן בלע מטה אהרן את מטותיהם של כולם ורק כשהוציא את מטה אהרן חזר ופלטים ולכן לא הוציאו פרח ושקדים ולכן כת' לשון יחיד.

ולכא' צריך להבין מדוע היה צורך בנס שמטה אהרן יבלע את מטותיהם? וההסבר שהסביבה והמקום משפיעים, ולכן היה צריך שמטה אהרן יבלע אותם כי אם לא הקדושה של אוהל מועד היתה גורמת שגם הם יפרחו!!

מזה נלמד את גודל ההשפעה של המקום והסביבה – כמו שכת' בפרקי דר' נתן שהנכנס לחנות בשמים אפי' לא יקח משם כלום – ריח הבשמים נכנס בו. ולכן חשוב מאוד לבדוק שהסביבה והחברה של הילדים היא טובה כדברי הרמב"ם שהאדם מושפע מסביבתו וזה הוא טבע האדם.

וזה גם ההסבר איך קרח הצליח להקהיל את כל העדה אומר רבי יעקב משה חרל"פ, חלילה לחשוב כי כל ישראל נמשכו לגמרי אחרי קרח ונתפתו לכפור במשה עבד ה', אלא זוהי אחת מחולשות האדם, להיות נמשך אחרי רבים ולעשות כמעשיהם כמעשה קוף בעלמא, אפילו שהוא לא מאמין כלל בדבריהם אך כח הרבים והסיבה משפיעה.

ועוד נלמד שלכאורה מובן שאהרן הוציא את מטהו, כי הוא ראה בו נס "והנה פרח מטה אהרן ויצץ ציץ ויגמול - שקדים", אבל הנשיאים, למה הראו הם את מטותם? אלא, יש בזה מוסר השכל: הנשיאים לקחו את מטותיהם להראות שמטותיהם לא פרחו, "ויראו ויקחו איש מטהו", כל אחד מהנשיאים היה בעל מדרגה כזו שהיה לו את האומץ להראות שאהרן נבחר ולא הוא. ומכאן נלמד המעלה הגדולה של להודות על האמת ולומר "הפסדתי" או "טעיתי", אומנם זה קשה אך בזה נמדד כוחנו ומידותינו.

"רב לכם בני לוי" אומר רש"י – "וקרח שפיקח היה, מה ראה לשטות זו?"

פירש הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע: מה ראה לשטות זו להיות "פיקח", כי עיקר עבודת ה' היא הביטול לרצון השי"ת ולא להתחכם. כי מי שמתחכם זו שטות והבל. וכן פירשו החסידים בפר שמות "או מי ישום אילם או חרש או פיקח או עיוור", הפסוק כותב שפיקח הוא מום כשאר המומים, ללמדך שאדם שאוחז את עצמו לפיקח, שהוא מבין ויודע כל דבר, הרי הוא בעל מום ככל מום גופני.

ואותו דבר גם בשדה החינוך צריך לחנך ולהסביר לילד שלא בושה להגיד "אני לא יודע" או "טעיתי" ללכת בשכל ישר ולא להיות כפי שאומרים "אויבר חכם". ובמה שלא מבינים ויודעים תמיד לקחת עצה מהגדולים. "איזהו חכם? – הלומד מכל אדם" – "מכל מלמדי השכלתי"

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com